

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V KADENCJA

Warszawa, dnia 24 listopada 2004 r.

Druk nr 548 X

DODATKOWE SPRAWOZDANIE

KOMISJI USTAWODAWSTWA I PRAWORZĄDNOŚCI

oraz

KOMISJI POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

(wraz z zestawieniem wszystkich wniosków)

o projekcie ustawy o rejestrowanych związkach partnerskich

Senat na 69. posiedzeniu w dniu 14 października 2004 r. - po przeprowadzonym drugim czytaniu – zgodnie z art. 81 ust. 3 Regulaminu Senatu skierował projekt ustawy do Komisji Ustawodawstwa i Praworządności oraz Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia.

Komisje, na wspólnym posiedzeniu w dniu 18 listopada 2004 r. - po rozpatrzeniu przedstawionego projektu ustawy oraz wniosków zgłoszonych w toku dyskusji podczas drugiego czytania - poparły wnioski zawarte w pkt II ppkt: 3, 6, 8, 18, 19, 20, 22, 23, 26, 27, 29, 31, 33 i 37 i wnoszą o ich przyjęcie przez Senat wraz z jednolitym projektem ustawy o rejestrowanych związkach między osobami tej samej płci oraz projektem uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy, zawartymi w druku nr 548 S.

Ponadto informujemy, że:

- na podstawie art. 52 ust. 4 Regulaminu Senatu następujący wnioskodawcy dokonali zmiany swoich wniosków:
 - senator Teresa Liszcz (*pkt II ppkt 23 zestawienia wniosków*),
 - senator Maria Szyszkowska (*pkt II ppkt 26 zestawienia wniosków*),
- na podstawie art. 52 ust. 7 Regulaminu Senatu swoje wnioski wycofali:
 - senator Krystyna Sienkiewicz (*pkt II ppkt 1, 2 i 13 zestawienia wniosków*),
 - senator Maria Szyszkowska (*pkt II pkt 7 i 21 zestawienia wniosków*).

Przewodnicząca Komisji
Ustawodawstwa i Praworządności
(-) Teresa Liszcz

Przewodnicząca Komisji
Polityki Społecznej i Zdrowia
(-) Krystyna Sienkiewicz

ZESTAWIENIE WNIOSKÓW

do projektu ustawy

o rejestrowanych związkach między osobami tej samej płci

I. Wniosek o odrzucenie projektu ustawy.

Wniosek
senatorów:
F. Bachledy-
Księżularza,
A. Bieli,
H. Dzido,
K. Jaworskiego,
K. Jurgieła,
W. Saługi,
Z. Skrzypek-
Mrowiec,
J. Sztorca,
A. Kurskiej
S. Huskowskiego,
H. Izdebskiego,

II. Wnioski o wprowadzenie poprawek do projektu ustawy:

Uwaga:

Poprawki nr 1, 2 i 13 należy głosować łącznie.

Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie poprawki nr 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,12, 14, 15, 16, 17, 18, 19,20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37 i 38.

1) ***Poprawka wycofana!***

tytuł ustawy otrzymuje brzmienie: "o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, Kodeks pracy oraz o podatku od spadków i darowizn";

*Poprawka sen.
K. Sienkiewicz*

2) ***Poprawka wycofana!***

art. 1-3 otrzymują brzmienie:

"Art. 1. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 691:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. W razie śmierci najemcy lokalu mieszkalnego w stosunek najmu lokalu wstępują: małżonek nie będący współnajemcą lokalu, osoba bliska najemcy nie będąca współnajemcą lokalu, dzieci

*Poprawka sen.
K. Sienkiewicz*

najemcy i jego współmałżonka lub dzieci osoby bliskiej najemcy, inne osoby, wobec których najemca był obowiązany do świadczeń alimentacyjnych.";

b) dodaje się § 1a w brzmieniu:

"§ 1a. Osoba bliska najemcy wstępuje w stosunek najmu tylko w przypadku gdy najemca nie pozostawał w chwili śmierci w związku małżeńskim. Osobą bliską najemcy jest osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, której związek z najemcą cechował się wspólnym życiem psychicznym i fizycznym, wspólnotą ekonomiczną i trwałością, w tym również osoba tej samej płci co najemca.";

2) w art. 931:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. W pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek lub osoba bliska spadkodawcy; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi lub osobie bliskiej spadkodawcy nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku.";

b) dodaje się § 1a w brzmieniu:

"§ 1a. Osoba bliska spadkodawcy jest powoływana tylko w przypadku gdy spadkodawca nie pozostawał w chwili śmierci w związku małżeńskim. Osobą bliską spadkodawcy jest osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, której związek ze spadkodawcą cechował się wspólnym życiem psychicznym i fizycznym, wspólnotą ekonomiczną i trwałością, w tym również osoba tej samej płci co spadkodawca.";

3) w art. 932:

a) w § 1 po wyrazie "małżonek" dodaje się wyrazy "lub osoba bliska spadkodawcy",

b) w § 2 po wyrazie "małżonka" dodaje się wyrazy "lub osoby bliskiej spadkodawcy";

4) w art. 933 w § 3 po wyrazie "małżonka" dodaje się wyrazy "lub osoby bliskiej spadkodawcy";

5) w art. 935:

a) w § 1 po wyrazie "małżonkowi" dodaje się wyrazy "lub osobie bliskiej spadkodawcy",

b) w § 2 po wyrazach "małżonka spadkodawcy" dodaje się

wyrazy "lub osoby bliskiej spadkodawcy";

6) w art. 939 w § 1:

- a) w zdaniu pierwszym po wyrazie "Małżonek" dodaje się wyrazy "lub osoba bliska spadkodawcy",
- b) w zdaniu drugim po wyrazie "małżonka" dodaje się wyrazy "lub osoby bliskiej spadkodawcy".

Art. 2. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 63¹

- a) w § 2 po wyrazie "małżonka" dodaje się wyrazy "lub osobę bliską pracownika",
- b) dodaje się § 2a w brzmieniu:

"§ 2a. Osoba bliska pracownika jest uprawniona tylko w przypadku gdy pracownik nie pozostawał w chwili śmierci w związku małżeńskim. Osobą bliską pracownika jest osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, której związek ze pracownikiem cechował się wspólnym życiem psychicznym i fizycznym, wspólnotą ekonomiczną i trwałością, w tym również osoba tej samej płci co pracownik.;"

2) w art. 93:

- a) w § 1 po wyrazie "rodzinie" dodaje się wyrazy "oraz osobie bliskiej pracownika, w rozumieniu art. 63¹ § 2a",
- b) w § 4 w zdaniu wstępnym wyrazy "członkom rodziny pracownika" zastępuje się wyrazami "osobom" oraz dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
"2a) osobie bliskiej pracownika.",
- c) w § 5 skreśla się wyrazy "członków rodziny",
- d) w § 6 skreśla się wyrazy "członek rodziny",
- e) w § 7 wyrazy "rodzinie, o której mowa w § 4" zastępuje się wyrazami "osobom, o których mowa w § 4".

Art. 3. W ustawie z dnia z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn w art. 14:

1) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Do poszczególnych grup podatkowych zalicza się:

- 1) do grupy I - małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, zięcia, synową, rodzeństwo, ojczyma, macochę i teściów, osobę bliską,
- 2) do grupy II - zstępnych rodzeństwa, rodzeństwo rodziców, zstępnych i małżonków pasierbów, małżonków rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonków rodzeństwa małżonków, małżonków innych zstępnych,

3) do grupy III - innych nabywców.";

2) dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

"3a. Osobę bliską zalicza się do I grupy podatkowej tylko w przypadku gdy nabyła rzeczy lub prawa majątkowe od osoby lub po osobie nie pozostającej w związku małżeńskim. Osobą bliską osoby, od której lub po której zostały nabyte rzeczy lub prawa majątkowej nie pozostająca w związku małżeńskim, której związek ze zbywcą cechuje się lub cechował się wspólnym życiem psychicznym i fizycznym, wspólnotą ekonomiczną i trwałością, w tym również osoba tej samej płci co zbywca.";

Uwaga:

Przyjęcie poprawki nr 3 wyklucza głosowanie poprawek nr 4 i 5.

- 3) w art. 1 w ust. 1 skreśla się wyrazy ", prowadzące lub mające zamiar prowadzić wspólne gospodarstwo domowe,";

Poprawka
senatorów:
Z. Janowskiej,
D. Kempki,
W. Sadowskiej,
M. Szyszkowskiej,
E. Serockiej,
K. Sienkiewicz
poparta przez
połączone komisje

Uwaga:

Przyjęcie poprawki nr 4 wyklucza głosowanie poprawki nr 5.

- 4) w art. 1 w ust. 1 wyrazy "gospodarstwo domowe" zastępuje się wyrazem "życie";
- 5) w art. 1 w ust. 1 wyrazy: "Dwie osoby tej samej płci, prowadzące lub mające zamiar prowadzić wspólne gospodarstwo domowe, mogą zarejestrować swój związek, zwany dalej "Związkiem"," zastępuje się wyrazami "Dwie osoby tej samej płci, między którymi istnieje trwały związek uczuciowy i pociąg seksualny, mogą zarejestrować swój związek, zwany dalej "Związkiem",";

Poprawka
sen. Z. Janowskiej

Poprawka
sen. C. Christowej

Uwaga:

Poprawki nr 6, 8, 19 i 33 należy głosować łącznie.

Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie poprawek nr 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 34 i 38.

6) w art. 1:

a) w ust. 1 wyrazy "poprzez złożenie wniosku do rejestru związków osób tej samej płci, zwanym dalej "Rejestrem", prowadzonego przez kierownika urzędu stanu cywilnego" zastępuje się wyrazami "poprzez złożenie wniosku o zamiarze rejestracji Związku do kierownika urzędu stanu cywilnego",

b) w ust. 2 skreśla się wyrazy "do Rejestru";

Poprawka sen.
K. Sienkiewicz
poparta przez
połączone komisje

Uwaga:

Poprawki nr 7 i 21 należy głosować łącznie.

Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie poprawek nr 22, 23, 24, 25, 26, 27 i 28.

7) **Poprawka wycofana!**

w art. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Osoby które zarejestrowały Związek, ustawa określa mianem "partnerów";

Poprawka
sen. M. Szyszkowskiej

8) skreśla się art. 2-9;

Poprawka sen.
K. Sienkiewicz
poparta przez
połączone komisje

9) w art. 2 w ust. 3 wyrazy "30 dni" zastępuje się wyrazami "jednego miesiąca";

Poprawka sen.
K. Sienkiewicz

10) w art. 2 w ust. 3 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu: "Dokumenty służące do wpisania do Rejestru włącza się do akt rejestracji.";

Poprawka sen.
K. Sienkiewicz

Uwaga:

Poprawki nr 11 i 38 należy głosować łącznie.

11) w art. 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Wystąpić z wnioskiem o zarejestrowanie Związku może wyłącznie osoba, która ukończyła osiemnaście lat, posiada pełna

Poprawka
sen. C. Christowej

zdolność do czynności prawnych i posiada obywatelstwo polskie.";

- 12) w art. 3 w ust. 3 skreśla się wyrazy "ust. 1 i";
Poprawka sen.
K. Sienkiewicz
- 13) **Poprawka wycofana!**
skreśla się art. 4-25;
Poprawka sen.
K. Sienkiewicz
- 14) w art. 5 wyrazy "aktu urodzenia" zastępuje się wyrazami "aktów stanu cywilnego dotyczących osób wpisanych do Rejestru";
Poprawka sen.
K. Sienkiewicz
- 15) w art. 5 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
"2. Dla celów aktów stanu cywilnego osobę wpisaną do Rejestru określa się jako uczestnika rejestrowanego związku osób tej samej płci a osobę wykreślona z Rejestru jako byłego uczestnika rejestrowanego związku osób tej samej płci.";
Poprawka sen.
K. Sienkiewicz
- 16) dodaje się art. 8a i 8b w brzmieniu:
"Art. 8a. 1. Nadzór nad rejestracją Związków sprawuje minister właściwy do spraw administracji publicznej na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
2. Wojewodowie sprawują nadzór nad działalnością urzędów stanu cywilnego w zakresie realizacji obowiązków określonych w ustawie.
3. Wojewoda jest organem odwoławczym od orzeczeń administracyjnych wydanych na podstawie ustawy.
Art. 8b. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określa, w drodze rozporządzenia:
1) sposób prowadzenia rejestru związków osób tej samej płci oraz akt rejestracji do tego rejestru, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia;
2) wzór zaświadczenia o wpisie do rejestru związków osób tej samej płci;
Poprawka sen.
K. Sienkiewicz

3) wzór zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających wystąpienie z wnioskiem o zarejestrowanie związku osób tej samej płci";

- 17) art. 9 otrzymuje brzmienie:
"Art. 9. W sprawach nieuregulowanych do prowadzenia Rejestru stosuje się odpowiednio przepisy Prawa o aktach stanu cywilnego.";
- 18) w art. 13 w ust. 2 po wyrazach "czynność prawna" dodaje się wyrazy "dotycząca majątku wspólnego";
- 19) w art. 15 w pkt 1 oraz w art. 18 w ust. 1 skreśla się wyrazy "z Rejestru";
- 20) w art. 16 skreśla się ust. 1 i oznaczenie ust. 2;
- 21) **Poprawka wycofana!**
skreśla się rozdział III;
- 22) w rozdziale III dodaje się art. 16a w brzmieniu:
"Art. 16a. 1. Uczestnicy Związku mają równe prawa i obowiązki.
2. Uczestnicy Związku mają obowiązek udzielania sobie wzajemnej pomocy i wsparcia. Wspólnie dbają o podtrzymywanie wytworzonych między sobą więzi uczuciowych i pogłębiania porozumienia duchowego. Są również zobowiązani do współdziałania i wspólnego planowania przyszłości.";

Poprawka sen.
K. Sienkiewicz

Poprawka
senatorów:
E. Serockiej,
K. Sienkiewicz
poparta przez
połączone komisje

Poprawka sen.
K. Sienkiewicz
poparta przez
połączone komisje

Poprawka sen.
K. Sienkiewicz
poparta przez
połączone komisje

Poprawka
sen. M. Szyszkowskiej

Poprawka
senatorów:
Z. Janowskiej,
D. Kempki,
W. Sadowskiej,
M. Szyszkowskiej
poparta przez
połączone komisje

Uwaga:

Przyjęcie poprawki nr 23 wyklucza głosowanie poprawek nr 24, 25, 30, 32, 35 i 36.

- 23) w rozdziale III dodaje się art. 16b w brzmieniu:
- "Art. 16b. Uczestnicy związku są osobami najbliższymi w rozumieniu odrębnych przepisów. W szczególności są osobami uprawnionymi do odwiedzania się w zamkniętym zakładzie opieki zdrowotnej, zakładzie karnym lub innym miejscu odosobnienia oraz do podejmowania decyzji w interesie niezdolnego do działania drugiego uczestnika związku, w tym zwłaszcza dotyczących jego leczenia, oraz do przyjmowania jego korespondencji, a także do odmowy składania zeznań w charakterze świadka na zasadach dotyczących małżonków.";
- Poprawka sen. T. Liszcz poparta przez połączone komisje
- 24) w rozdziale III dodaje się art. 16b w brzmieniu:
- "Art. 16b. 1. W razie przemijającej przeszkody, która dotyczy jednego z uczestników Związku, drugi uczestnik może za niego działać w bieżących sprawach życia codziennego.
2. W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia uczestnika Związku i niemożności wyrażenia przez niego woli, drugi uczestnik Związku ma w szczególności prawo do podejmowania decyzji o sposobie leczenia drugiego uczestnika.";
- Poprawka senatorów: Z. Janowskiej, D. Kempki, W. Sadowskiej, M. Szyszkowskiej
- 25) dodaje się art. 17a w brzmieniu:
- "Art. 17a. Każdy z uczestników Związku ma prawo do odbioru korespondencji drugiego uczestnika Związku.";
- Poprawka sen. B. Litwińca
- 26) dodaje się art. 17b w brzmieniu:
- "Art. 17b. 1. O nazwisku, które każdy z uczestników Związku będzie nosił po zarejestrowaniu Związku, decyduje jego oświadczenie złożone przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego. Oświadczenie może być
- Poprawka sen. M. Szyszkowskiej poparta przez połączone komisje

złożone bezpośrednio po zarejestrowaniu Związku.

2. Uczestnicy Związku mogą nosić wspólne nazwisko będące dotychczasowym nazwiskiem jednego z nich. Każdy z uczestników może również zachować swoje własne dotychczasowe nazwisko albo połączyć z nim dotychczasowe nazwisko drugiego uczestnika Związku. Nazwisko utworzone w wyniku połączenia nie może składać się z więcej niż dwóch członów.";

- 27) w art. 18 w ust. 1 przed wyrazami", który znajduje się w niedostatku" dodaje się wyrazy "na wniosek";

Poprawka
senatorów:
Z. Janowskiej,
D. Kempki,
W. Sadowskiej,
M. Szyszkowskiej
poparta przez
połączone komisje

- 28) w rozdziale III dodaje się art. 18a w brzmieniu:

"Art. 18a. 1. Uczestnik Związku jest zobowiązany do wspólnego sprawowania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka pozostającego pod wyłączną władzą rodzicielską drugiego uczestnika.

2. W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia dziecka, o którym mowa w ust. 1 uczestnik nie posiadający władzy rodzicielskiej jest zobowiązany dokonywać wszelkich czynności jakich wymaga dobro dziecka. O podjętych czynnościach powinien zawiadomić drugiego uczestnika.
3. Uczestnik nie posiadający władzy rodzicielskiej ma prawo do reprezentacji dziecka, o którym mowa w ust. 1 w bieżących sprawach życia codziennego w przypadku, gdy uczestnik posiadający władzę rodzicielską jest czasowo niezdolny do dokonywania czynności prawnych w imieniu dziecka.
4. Sąd może ograniczyć prawo określone w ust. 3, jeżeli wymaga tego dobro dziecka.";

Poprawka
senatorów:
Z. Janowskiej,
D. Kempki,
W. Sadowskiej,
M. Szyszkowskiej

29) w rozdziale IV dodaje się art. 18a w brzmieniu:

"Art. 18a. W ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.)w art. 13 dodaje się § 4 w brzmieniu:

"§4. Nie może zawrzeć małżeństwa, kto uczestniczy w rejestrowanym związku osób tej samej płci. Przepisy § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.".

Poprawka sen.
K. Sienkiewicz
poparta przez
połączone komisje

Uwaga:

Poprawki nr 30, 32 i 36 należy głosować łącznie.

30) w rozdziale IV dodaje się art. 18b w brzmieniu:

"Art. 18b. W ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.) w art. 83 §1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Nikt nie ma prawa odmówić zeznań w charakterze świadka, z wyjątkiem małżonka strony lub drugiego uczestnika rejestrowanego związku osób tej samej płci, w którym uczestniczy strona, wstępnych, zstępnych i rodzeństwa strony oraz jej powinowatych pierwszego stopnia, jak również osób pozostających ze stroną w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli. Prawo odmowy zeznań trwa także po ustaniu małżeństwa, wykreśleniu rejestrowanego związku osób tej samej płci z rejestru związków osób tej samej płci, przysposobienia, opieki lub kurateli.".

Poprawka
senatorów:
Z. Janowskiej,
D. Kempki,
W. Sadowskiej,
M. Szyszkowskiej

31) w art. 19 w pkt 1, w § 1 skreśla się wyrazy "lub dzieci uczestnika zarejestrowanego związku między osobami tej samej płci";

Poprawka sen.
B. Podgórskiego
poparta przez
połączone komisje

32) dodaje się art. 19a w brzmieniu:

"Art. 19a. W ustawie z dnia z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) w art. 261 §1 otrzymuje brzmienie:

Poprawka
senatorów:
Z. Janowskiej,
D. Kempki,
W. Sadowskiej,
M. Szyszkowskiej

"§ 1. Nikt nie ma prawa odmówić zeznań w charakterze świadka, z wyjątkiem małżonków stron lub drugiego uczestnika rejestrowanego związku osób tej samej płci, w którym uczestniczy strona, ich wstępnych, zstępnych i rodzeństwa oraz powinowatych w tej samej linii lub stopniu, jak również osób pozostających ze stronami w stosunku przysposobienia. Prawo odmowy zeznań trwa po ustaniu małżeństwa, wykreśleniu rejestrowanego związku osób tej samej płci z rejestru związków osób tej samej płci lub rozwiązaniu stosunku przysposobienia. Jednakże odmowa zeznań nie jest dopuszczalna w sprawach o prawa stanu, z wyjątkiem spraw o rozwód. ".

33) dodaje się art. 22a w brzmieniu:

"Art. 22a. W ustawie z dnia z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (t.j. z 2004 r., Dz. U. Nr 161, poz. 1688) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"Art. 1. Ustawa reguluje sprawy związane z rejestracją urodzeń, małżeństw, związków osób tej samej płci oraz zgonów, a także sprawy dotyczące innych zdarzeń, które mają wpływ na stan cywilny osób.

Art. 2. Rejestracji stanu cywilnego osób dokonuje się w księgach stanu cywilnego w formie aktów urodzenia, małżeństwa, związku osób tej samej płci oraz zgonu. W księgach stanu cywilnego dokonuje się także innych wpisów przewidzianych w odrębnych przepisach.";

2) w art. 7 w ust. 2 dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

"6) przyjęcia wniosku o zarejestrowanie związku osób tej samej płci,";

3) w art. 17 w ust. 1 i 2 po wyrazach "małżeństwa"

Poprawka sen.
K. Sienkiewicz
poparta przez
połączone komisje

„dodaje się wyrazy „, związku osób tej samej płci”;

4) dodaje się rozdział 6a w brzmieniu:

„Rozdział 6a. Związki osób tej samej płci.

Art. 63a. 1. Sporządzenie aktu związku osób tej samej płci, następuje na podstawie wniosku zawierającego zgodne oświadczenia woli o zamiarze rejestracji związku oraz:

1) dokumentów stwierdzający tożsamość oraz odpisów skróconych aktu urodzenia, a także dowodów ustania lub unieważnienia małżeństwa, jeżeli którakolwiek z osób składająca wniosek pozostawała poprzednio w związku małżeńskim, albo nieistnienia małżeństwa, jeżeli postępowanie o ustalenie nieistnienia małżeństwa toczyło się wobec tej osoby, dowodu ustania związku osób tej samej płci, jeżeli którakolwiek z osób składająca wniosek pozostawała poprzednio w związku;

2) pisemnego oświadczenia, każdego z wnioskodawców, że nie wie o istnieniu okoliczności wyłączających rejestrację związku.

2. Wnioskodawca, nie składa odpisu skróconego aktu stanu cywilnego, jeżeli został on sporządzony w urzędzie stanu cywilnego, w którym nastąpi sporządzenie aktu.

Art.63b. 1. Wystąpić z wnioskiem o zarejestrowanie związku osób tej samej płci może wyłącznie osoba, która ukończyła osiemnaście lat i posiada pełną zdolność

do czynności prawnych.

2. Z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, nie mogą wystąpić osoby:
 - 1) pozostające w związku małżeńskim bądź w innym związku;
 - 2) będące krewnymi w linii prostej, rodzeństwem lub powinowatymi w linii prostej;
 - 3) przysposabiający z przysposobionym.
3. Związek zarejestrowany pomimo istnienia okoliczności, o których mowa w ust. 2, jest nieważny.
4. Stwierdzenia nieważności związku może żądać każdy, kto ma interes prawny oraz prokurator.

Art. 63c. Do dowodów ustania, unieważnienia lub nieistnienia związku osób tej samej płci art. 55 stosuje się odpowiednio.

Art. 63d. Akt związku osób tej samej płci sporządza się w terminie jednego miesiąca od dnia złożenia wniosku wraz z wymaganymi dokumentami.

Art. 63e. Do aktu związku osób tej samej płci wpisuje się:

- 1) nazwiska i imiona osób rejestrujących związek osób tej samej płci, ich nazwiska rodowe, stan cywilny, miejsce i datę urodzenia oraz miejsce zamieszkania;
- 2) miejsce i datę zarejestrowania związku,
- 3) imiona i nazwiska rodowe rodziców każdej z osób mających zamiar zarejestrować związek,
- 4) stwierdzenie, że osoby zawierające

związek osób tej samej płci złożyły zgodne oświadczenia woli o zarejestrowanie tego związku.

Art. 63f. 1. Nieważne jest oświadczenia woli, o którym mowa w art. 1, złożone przez osobę pozostającą w związku, jeżeli oświadczenie złożono:

- 1) pod wpływem błędu co do tożsamości drugiej strony;
 - 2) pod wpływem bezprawnej groźby drugiej strony lub osoby trzeciej, jeżeli z okoliczności wynika, że składający oświadczenie mógł się obawiać, że jemu samemu lub innej osobie grozi poważne niebezpieczeństwo osobiste;
 - 3) przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome wyrażenie woli.
2. Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli, następuje przez oświadczenie złożone na piśmie kierownikowi urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt związku osób tej samej płci, wraz z potwierdzeniem doręczenia tego oświadczenia tej samej treści drugiej osobie.
3. Uprawnienie do uchylenia się wygasa: w razie błędu – z upływem roku od jego wykrycia, a w razie groźby – z upływem roku od chwili, kiedy stan obawy ustał a w przypadku braku świadomości – z upływem 6 miesięcy od ustania stanu wyłączającego

świadome wyrażenie woli.

Art. 63g. Prawomocne orzeczenie o unieważnieniu związku osób tej samej płci oraz ustanie związku na skutek śmierci jednego z jego uczestników lub na skutek wystąpienia z wnioskiem o wykreślenie takiego związku stanowi podstawę do wpisania wzmianki dodatkowej do aktu związku osób tej samej płci.

Art. 63h. 1. Każdy z uczestników związku może złożyć wniosek o wykreślenie związku. Wniosek składa się do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt związku.

2. Do wniosku załącza się:

- 1) potwierdzenie otrzymania powiadomienia o zamiarze złożenia wniosku o wykreślenie związku przez drugiego uczestnika związku, chyba że obaj uczestnicy składają wniosek o wykreślenie w tym samym czasie;
- 2) złożenie oświadczenia, iż między uczestnikami związku nie ustanowiono wspólności majątkowej lub taką umowę ustanawiającą wspólność rozwiązano.

3. Kierownik urzędu stanu cywilnego wykreśla związek po upływie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1 i spełnieniu warunków, o których mowa w ust. 2.

4. Osoba składająca wniosek o wykreślenie może ten wniosek wycofać, przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 3.

Art.63i. Wykreślenie związku następuje w drodze decyzji administracyjnej i po wpisaniu wzmianki o ustaniu skutków prawnych związku.";

5) w art. 82 w pkt 3 kropkę na końcu zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

"4) w odpisie aktu związku osób tej samej płci – nazwiska i imiona osób uczestniczących w związku, ich nazwiska rodowe, miejsca i daty ich urodzenia, miejsce i datę rejestracji związku, imiona i nazwiska rodowe rodziców, a jeżeli związek ustał wskutek śmierci jednego z uczestników lub złożonego oświadczenia woli o wykreślenie związku – adnotacje o ustaniu związku wraz z oznaczeniem aktu zgonu lub akt sprawy o wykreśleniu związku";

34) dodaje się art. 22a w brzmieniu:

"Art. 22a. W ustawie z dnia z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego w art. 3 po wyrazach "stanu cywilnego" dodaje się wyrazy "oraz na podstawie rejestru związków osób tej samej płci".";

Poprawka sen.
K. Sienkiewicz

35) w art. 23:

a) w zdaniu wstępnym przed wyrazami "art. 206" dodaje się wyrazy "wprowadza się następujące zmiany:" i pozostałą treść oznacza się jako pkt 2 oraz dodaje się pkt 1 w brzmieniu:

"1) w art. 115 §11 otrzymuje brzmienie:

§11. Osobą najbliższą jest małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca w zarejestrowanym związku partnerskim tej samej płci, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.";

Poprawka
sen. M. Szyszkowskiej

36) dodaje się art. 23a w brzmieniu:

"Art. 23a. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.) w art. 182 §2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Prawo odmowy zeznań trwa mimo ustania małżeństwa, wykreślenia rejestrowanego związku osób tej samej płci z rejestru związków osób tej samej płci lub przysposobienia."";

Poprawka senatorów:
Z. Janowskiej,
D. Kempki,
W. Sadowskiej,
M. Szyszkowskiej

37) dodaje się art. 23a w brzmieniu:

"Art. 23a. W ustawie z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej w załączniku do ustawy w części II Czynności urzędowe dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

Poprawka sen.
K. Sienkiewicz
poparta przez
połączone komisje

1	2	3	4
	1a. Od rejestracji związku osób tej samej płci	75 zł	

38) skreśla się art. 25.

Poprawka sen.
C. Christowej

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
Jaroslav Pietras

Sekr.Min.JP-3621/04/DPE/as

Warszawa, dnia 15/11/ 2004 r

Pani
Teresa Liszcz
Przewodnicząca Komisji
Ustawodawstwa
i Praworządności

Szanowna Pani Przewodnicząca

W odpowiedzi na pismo z dnia 3 listopada 2004 r. (pismo nr BPS/KUP-0330-208-4/04) w sprawie zgodności wniosków zgłoszonych w drugim czytaniu do projektu ustawy o rejestrowanych związkach między osobami tej samej płci z przepisami prawa obowiązującego w krajach Unii Europejskiej pragnę przedstawić następujące stanowisko.

Materia dotycząca zawierania związków między osobami tej samej płci jest dotychczas nieuregulowana w prawie Unii Europejskiej. Należy jednak zwrócić uwagę na pkt II ppkt 11 (art. 3 ust. 1 projektu ustawy o rejestrowanych związkach między osobami tej samej płci) przedłożonych wniosków. Proponowane brzmienie art.3 ust.1 projektu ustawy przewiduje wprowadzenie wymogu posiadania obywatelstwa polskiego przez osobę rejestrującą Związek. Obowiązek posiadania obywatelstwa polskiego narusza jedną z podstawowych zasad prawa wspólnotowego sformułowaną w art. 12 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, dotyczącą zakazu dyskryminacji ze względu na przynależność państwową. Należy zatem stwierdzić, iż projektowane we wniosku nr II ppkt 11 brzmienie art. 3 ust. 1 projektu ustawy o rejestrowanych związkach pomiędzy osobami tej samej płci rozwiązanie jest niezgodne z prawem wspólnotowym.

Z poważaniem,
E. up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
PODSEKRETARZ STANU
T. Nowakowski
Tomasz Nowakowski

.....
Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
.....